

ORSZÁG-VILÁG

KÉPES LAP A MAGYAR MŰVELT

KÖZÖNSÉG SZÁMÁRA

Előfizetési ár

bérmentes postai szétküldéssel.

Negyedévre..... 2 frt 50 kr.
Félévre..... 5 « — «
Egész évre..... 10 « — «

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DEGRÉ ALAJOS.

KIADÓ-TULAJDONOS:

PALLAS IRODALMI és NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Egy szám ára 20 kr.

Megrendeléseket és előfizetéseket elfogad minden hazai és külföldi könyvkereskedés.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez (koronaherczeg-utca) címzendők. Kéziratok nem adatnak vissza.

1884. szeptember 27. — 39. szám.

Megjelenik minden szombaton, két ivnyi terjedelemben.

V. Évfolyam.

BÁRÓ PODMANICZKY FRIGYES.

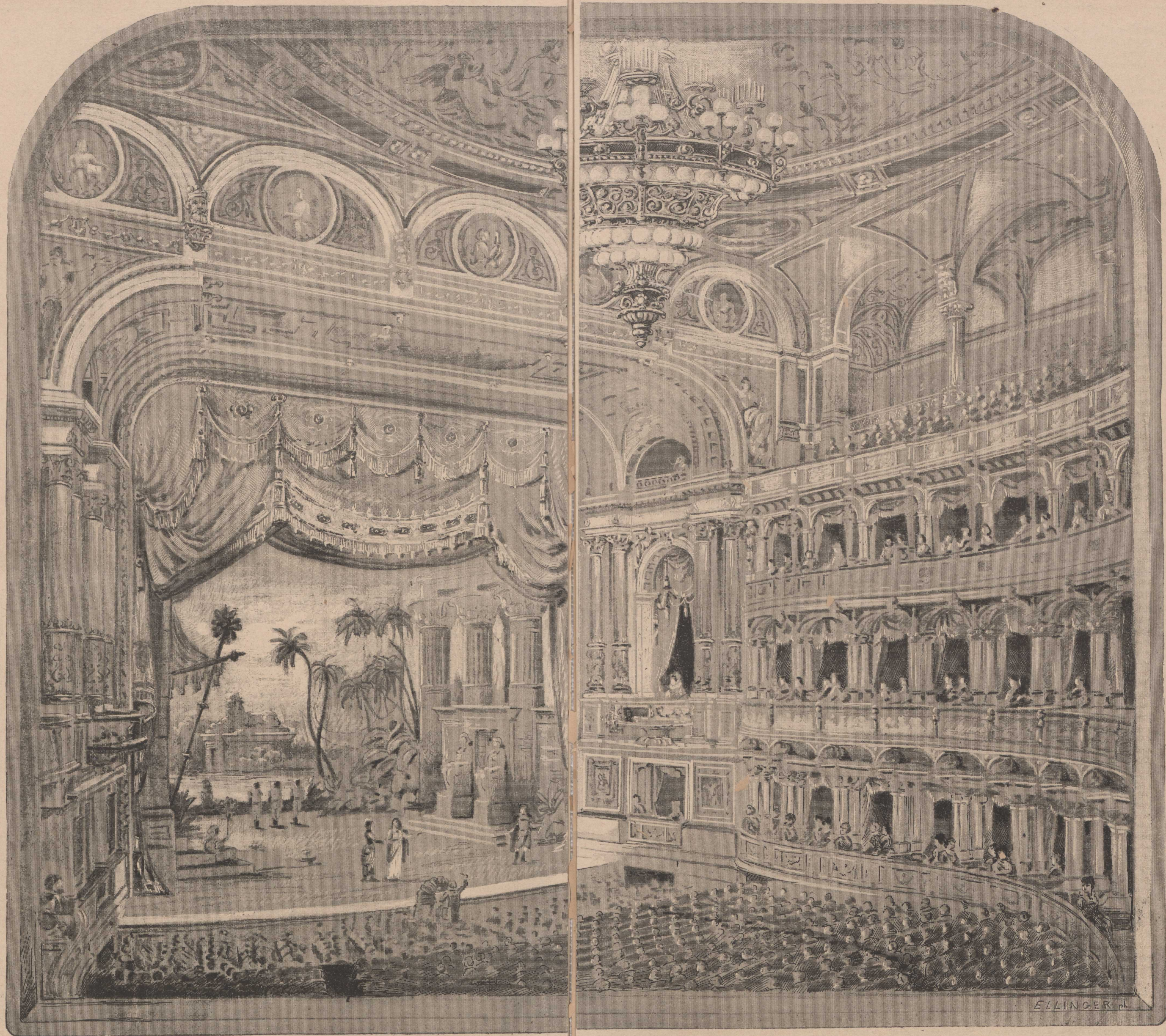
ERKEL FERENCZ.

SZILÁGYI LAJOS, MÉRNÖK.

YBL MIKLÓS, ÉPÍTŐ-MŰVÉSZ.

A dalsz belseje.

nyitá. Nemcsak részt vett Ybl építész és Than K. tanárral a németországi színházak tűzbiztonsági berendezéseinek tanulmányozására a belügyminiszterium által kiküldött bizottságban, de az építkezési téli szüneteket messzeható tanulmányokkal töltötte, meglátogatván Német-, Francia-, Olaszország, Belgium, Holland nevezetesebb színházait, tapasztalatokat gyűjtendő, hogy azokat az operaház építésénél érvényesíthesse. És érvényesítenie sikerült is; fényes bizonyítéka az operaház mintaserű műszaki berendezése és az épület díszes kiállítása.

Ha megemlékeztünk az operaház tervelése és létesítése körül működőkről, meg kell emlékeznünk arról is, ki az opera fejlődésére hazánkban kiváló hatást gyakorolt, ez *Erkel Ferencz*.

A mikor elismeréssel adózunk azoknak, kik az anyag teremtéséhez hozzájárultak, nem feledhetjük el Erkel Ferenczet, ki a szellem méltó bevonulá-

kesnő van ugyan elég, de egyik sem jó nekem. Az én Leonóram ne csattogjon trillákat, ne öltözzék tízszer egy darabban, még fölötte szépnek sem kell lennie: de *egy*et bírnia kell hangján kívül, a mit azonban én nem mondok meg nektek, mert a «bohó» Beethovent kinevetnétek érte. Hagyjátok e dalművet háborítlanul pihenni.

De a jó barátok nem hagyták annyiba a küzdelmet. Egyre-másra küldték nyakára az énekes nőket, s Beethoven türelmesen utasítá vissza valamennyit. Végre az ostromlás miatt fölötte hevessé lőn. Olyan lelkesedéssel beszéltek egy ifjú lányról, Schröder Zsófia hírneves színésznőnek gyermekéről, Devrient-Schröder Vilmáról, ki mint «Paulina» elragadott, elbűvölt mindenkit, hogy Beethoven végre is kijött a sodrából.

— Hogyan, egy gyermekre, a ki csak most jött ki az iskolából, bizzam én szent kincsemet?

gömbölyű vállait sötétvörös kendő fődte. Mint a többi járókelők, ő is kitért a mester útjából, de azt olyan lassan tevő, hogy termete kecsessége feltűnhetett, s nagy szeméit ez alatt folyton a mesterre függeszté. Szeme olyan volt, melynek lángja megköthetett és feloldhatott, megrázta az álmódzó lelkét, magához vonta és szilárdul fogva tartá; csodálatos kék szemek véghetetlen mélységgel, s a szenvedély forró tüzeivel. Csak az álmódzó Beethoven maradhatott e szemek hatása dacára közömbös, s haladt el naponta ugyanegy helyen, a nélkül, hogy a karesú alakot csak észre is vette volna. A lány finom ajkai mindig megremegtek, mikor Beethoven mellette elment, s arcán ékesszólóan tükröződött le a bámulat és a fájdalom.

Egyszer délután hatalmas zivatar lepte meg Beethovent, s a mint az ég symphoniájának fősé-

«BACHUS IFJÚSÁGA.» Vastagh György freskója a dalszínház társalgójában.

sának tényezője . . . Adja az isten, hogy legújabb nagy művét a «Szent István» sikerét megérje abban az erőben, melyben hasznunkra a gondviselés részelteti.

—*—

Beethoven és «Leonóra».

Közlő: POLKO ELIZ.

MAR akkor szinte babonás tisztelet és bámulat tárgya volt Beethoven Lajos, a midőn «Leonóra»-ját megírta; tudta Bécsben minden barátja, s egyik sem bírta kikönyörögni tőle, hogy darabját adja elő. Nem volt mű, melyre az ősz mester a kincses uzsorás olyan féltékenységgel vigyázott volna, mint erre. De asztala fiókjából nem bocsátá ki semmi áron.

— Még nem találtam olyan Leonórárt, aminőre szükségem van, — mondá az unszolóknak. — Éne-

— Kérdé hevesen. — Azt hiszem, hogy ti képzeletök, vagy pedig a kíváncsiság megfoszt józanságotoktól. Nem, Beethoven még sem tizenhét éves lány számára komponálta Leonórárt. — De, már megúntam az örökös bosszantást, kijelentem egyszer s mindenkorra, hogy ha közületek valaha csak egy is előhozza Leonórárt, én az egész partitúrát a tűzbe dobom.

S haragjában olyan erőteljesen szólott, hogy a jó barátok egymás után kispolyogtak a szobából, s Leonóráról többé szó sem lehetett.

Az ősz mester minden nap este felémerülve, ábrándosan szokott sétálgatni a császárváros egyik elhagyott sétányán, a hol mindenki tisztelettel tért ki előle, hogy meg ne háborgassa, s köszönté, a nélkül, hogy annak elfogadására igényt tartana.

S egy idő óta mindig, mikor hazatérőben volt e sétáiról, találkozott egy fiatal, szőke lánykával. Egyszerű fehér ruhát viselt, csinos szalmakalapot,

ges hangjában gyönyörködött, mit sem törődve záporával, s elmerülten hallgatta a felhők harsogását; maga előtt lát egy bájos alakot, a mely reszket s dadog érthetetlenül néhány szót. A mester megdöbbenve tekint rá, keresi emlékei között, hogy ez arcot hol látta már; talán a lány, a kivel minden nap találkozik? — nem tudja biztosan.

— Gyermek! — Szólt végre, s lehajolt a fiatal lányhoz. — Ilyen zivatarban még a szabadban vagy! Talán elkéstél vagy eltévedtél?

— Önhöz szándékoztam.

— Én hozzám? Mit akarhatsz te én tőlem?

— Az ön — Leonóráját.

Beethoven visszabökönt.

— Hogy hívnak?

— Schröder Vilma. Már régen váraozom itt forró kíváncsággal, de csak ma mertem szólani.

— S nem láttad, hogy milyen vihar támadt, nem féltél?